

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 2ας Οκτωβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-176/99 P,

ARBED SA, με έδρα το Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενη από τον
A. Vandecasteele, avocat,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το
Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (δεύτερο πενταμελές τμήμα) στις
11 Μαρτίου 1999 επί της υποθέσεως T-137/94, ARBED κατά Επιτροπής (Σύλλογή
1999, σ. II-303), και με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους J. Currell και
W. Wils, επικουρούμενους από τον J.-Y. Art, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λου-
ξεμβούργο,

καθής πρωτοδικώς,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Wathelet, πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (εισηγητή) και S. von Bahr, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2002,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 11 Μαΐου 1999, η ARBED SA άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 11 Μαρτίου 1999 το Πρωτοδικείο επί της υποθέσεως T-137/94, ARBED κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-303, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο

απέρριψε εν μέρει την προσφυγή που είχε ασκήσει η αναιρεσείουσα για την ακύρωση, μεταξύ άλλων, της απόφασης 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφήρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1, στο εξής: επίδικη απόφαση). Με την απόφαση εκείνη, η Επιτροπή είχε επιβάλει πρόστιμο στην προσφεύγουσα κατ' εφαρμογή του ως άνω άρθρου 65.

Τα πραγματικά περιστατικά και η επίδικη απόφαση

- 2 Όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, από το έτος 1974 η ευρωπαϊκή βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα επλήγη από κρίση λόγω πτώσεως της ζήτησεως, γεγονός που δημιούργησε προβλήματα πλεονάζουσας προσφοράς και παραγωγικής ικανότητας, καθώς και χαμηλό επίπεδο τιμών.
- 3 Αφού αποπειράθηκε να διαχειριστεί την κρίση μέσω μονομερών εθελουσίων δεσμεύσεων των επιχειρήσεων σχετικά με τον διατιθέμενο στην αγορά όγκο χάλυβα και τις κατώτατες τιμές («σχέδιο Simonet») ή μέσω του καθορισμού ενδεικτικών και ελαχίστων τιμών («σχέδιο Davignon», συμφωνία «Eurofer I»), η Επιτροπή διαπίστωσε το 1980 κατάσταση έκδηλης κρίσεως, κατά την έννοια του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και επέβαλε υποχρεωτικές ποσοτώσεις παραγωγής, ιδίως για τις δοκούς χάλυβα. Το εν λόγω κοινοτικό καθεστώς έπαυσε να ισχύει στις 30 Ιουνίου 1988.
- 4 Άρκετά νωρίτερα η Επιτροπή είχε εξαγγείλει την κατάργηση του συστήματος ποσοτώσεων με διάφορες ανακοινώσεις και αποφάσεις, υπενθυμίζοντας ότι ο τερματισμός του θα σηματοδοτούσε την επιστροφή σε αγορά ελεύθερου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Πάντως, ο τομέας εξακολούθησε να χαρακτηρίζεται από πλεονάζουσες ικανότητες παραγωγής, για τις οποίες οι ειδικοί θεωρούσαν ότι έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο ικανοποιητικής και ταχείας μείωσης ώστε να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

5 Ήδη από την κατάργηση του καθεστώτος ποσοστώσεων η Επιτροπή εγκαθίδρυσε καθεστώς επιτηρήσεως, το οποίο συνεπαγόταν τη συλλογή στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή και τις παραδόσεις, την παρακολούθηση της εξελίξεως των αγορών και τακτικές διαβουλεύσεις με τις επιχειρήσεις σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις της αγοράς. Οι επιχειρήσεις του τομέα, μερικές από τις οποίες ήσαν μέλη της επαγγελματικής ενώσεως Eurofer, εξακολούθησαν έτσι να έχουν τακτικές επαφές με τη ΓΔ ΙΙΙ (Γενική Διεύθυνση «Εσωτερική αγορά και βιομηχανικές υποθέσεις» της Επιτροπής, στο εξής: ΓΔ ΙΙΙ) στο πλαίσιο συσκέψεων για ανταλλαγή απόψεων. Το καθεστώς επιτηρήσεως τερματίστηκε στις 30 Ιουνίου 1990 και αντικαταστάθηκε από καθεστώς ατομικής και εθελουσίας πληροφορήσεως.

6 Η Επιτροπή διενήργησε στις αρχές του έτους 1991 διαφόρους ελέγχους σε ορισμένες χαλυβουργικές επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων του τομέα. Στις 6 Μαΐου 1992 τους απεστάλη ανακοίνωση των αιτιάσεων. Στις αρχές του έτους 1993 έλαβαν χώρα ακροάσεις.

7 Η Επιτροπή εξέδωσε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 την επίδικη απόφαση, με την οποία διαπίστωσε τη συμμετοχή δεκαεπτά ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων και μιας από τις επαγγελματικές ενώσεις τους σε σειρά συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών περί καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινοτική αγορά δοκών χάλυβα, κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Με την ίδια απόφαση, επέβαλε πρόστιμα σε 14 επιχειρήσεις για παραβάσεις που είχαν διαπραχθεί μεταξύ 1ης Ιουλίου 1988 και 31 Δεκεμβρίου 1990.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

8 Η αναιρεσείουσα άσκησε στις 8 Απριλίου 1994 ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

- 9 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή και μείωσε το πρόστιμο που είχε επιβληθεί στην προσφεύγουσα.

Τα αιτήματα των διαδίκων

- 10 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

- να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
- είτε, δεδομένου ότι η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, να εξαφανίσει την επίδικη απόφαση και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών, είτε, επικουρικά, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο και να επιφυλαχθεί επί των δικαστικών εξόδων.

- 11 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει το σύνολο των λόγων αναιρέσεως που προέβαλε η αναιρεσείουσα·
- να επικυρώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της·
- να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Οι λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως

12 Η αναιρεσείουσα επικαλείται πέντε λόγους προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως:

- 1) προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας κατά τη διοικητική διαδικασία ως εκ του ότι το Πρωτοδικείο δεν κόλασε το γεγονός ότι η ίδια δεν είχε λάβει κοινοποίηση των αιτιάσεων·
- 2) πεπλανημένη εκτίμηση, όσον αφορά την απαρτία, των πρακτικών της συσκέψεως της Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της οποίας υιοθετήθηκε η επίδικη απόφαση·
- 3) προσβολή του δικαιώματος στην τήρηση των ουσιαδών τύπων ως εκ του ότι το Πρωτοδικείο έκρινε εσφαλμένα ότι η γνησιότητα της επίδικης αποφάσεως είχε βεβαιωθεί κατά τον προσήκοντα τρόπο·
- 4) προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία·
- 5) παράβαση του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

- 13 Ο πρώτος λόγος αρύεται από την προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας κατά τη διοικητική διαδικασία. Βάλλει κατά των σκέψεων 94 έως 102 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, με τις οποίες το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί του σημείου 322 των αιτιολογικών σκέψεων της επίδικης αποφάσεως.
- 14 Το εν λόγω σημείο 322 είναι διατυπωμένο ως εξής:

«Μόνον η TradeARBED SA (στο εξής: TradeARBED) συμμετείχε στις διάφορες ρυθμίσεις και συμφωνίες. Ωστόσο, η TradeARBED είναι μια εταιρία πωλήσεων που εμπορεύεται, μεταξύ άλλων, δοκούς βάσει προμηθειών για λογαριασμό της μητρικής εταιρίας ARBED SA. Η TradeARBED καρπούται μικρό ποσοστό της τιμής πωλήσεως για τις υπηρεσίες που παρέχει. Για λόγους ίσης μεταχειρίσεως, η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην ARBED SA, την εταιρία παραγωγής δοκών του ομίλου ARBED, ο δε κύκλος εργασιών των επιδίκων προϊόντων είναι ο κύκλος εργασιών της ARBED και όχι της TradeARBED.»

- 15 Οι σκέψεις 94 και 95 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως έχουν ως εξής:

«94 Όσον αφορά, δεύτερον, το ζήτημα αν η Επιτροπή προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας απευθύνοντάς της την Απόφαση με την οποία της επέβαλε πρόστιμο το οποίο υπολόγισε με βάση τον κύκλο εργασιών της, χωρίς προηγουμένως να της έχει απευθύνει τυπικά την ανακοίνωση των αιτιάσεων ούτε και να της εκφράσει την πρόθεσή της ότι θα της καταλογίσει την ευθύνη των

παραβάσεων που διέπραξε η θυγατρική της, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι τα διαδικαστικά δικαιώματα που επικαλείται η προσφεύγουσα διασφαλίζονται, στην προκειμένη περίπτωση, από το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κατά το οποίο, η Επιτροπή, πριν επιβάλει μια από τις χρηματικές κυρώσεις που προβλέπει η εν λόγω Συνθήκη, οφείλει να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

95 Ως προς το ζήτημα αν, στην προκειμένη περίπτωση, η ARBED είχε την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της προτού εκδοθεί η απόφαση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή, ποτέ κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, δεν διατύπωσε ρητά στην προσφεύγουσα την πρόθεσή της να της καταλογίσει την ευθύνη της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην TradeARBED με την ανακοίνωση των αιτιάσεων και, επομένως, να της επιβάλει πρόστιμο υπολογιζόμενο με βάση τον δικό της κύκλο εργασιών. Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι μια τέτοια παράλειψη θα μπορούσε να στοιχειοθετήσει διαδικαστική πλημμέλεια, προσβάλλουσα τα δικαιώματα άμυνας της ενδιαφερομένης.»

16 Στη σκέψη 96 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε σε ένα σύνολο πραγματικών περιστατικών που είχαν λάβει χώρα κατά τη διοικητική διαδικασία. Το Πρωτοδικείο συνέχισε ως εξής:

«97 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει, ιδίως, ότι: α) η ARBED ή η TradeARBED αδιακρίτως, ανάλογα με την περίπτωση, απαντούσαν στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών που απηύθυνε η Επιτροπή στην TradeARBED· β) η ARBED θεωρούσε απλώς την TradeARBED ως τον “οργανισμό” της ή την “οργάνωση” πωλήσεως· γ) η ARBED αυθόρμητα θεώρησε εαυτήν ως τον αποδέκτη της ανακοινώσεως των αιτιάσεων η οποία επισήμως κοινοποιήθηκε στην TradeARBED, ανακοινώσεως της οποίας είχε πλήρη γνώση, και ανέθεσε στον δικηγόρο της να υπερασπίσει τα συμφέροντά της· δ) ο δικηγόρος της προσφεύγουσας εμφανιζόταν ως ο σύμβουλος της ARBED ή της TradeARBED, αδιαφόρως, και ε) η ARBED κλήθηκε να κοινοποιήσει στην Επιτροπή ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο εργασιών της που πραγματοποίησε στα προϊόντα και κατά την περίοδο των παραβάσεων που αναφέρονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων.

- 98 Το Πρωτοδικείο συνάγει από αυτά ότι, καθ' όλη τη διοικητική διαδικασία, υπήρχε αβεβαιότητα ως προς τον αντίστοιχο ρόλο και ευθύνη των δύο εταιριών ARBED και TradeARBED, τόσο ως προς τα ζητήματα που αφορούν την ουσία της υποθέσεως (βλ. επίσης τα πολυάριθμα έγγραφα του φακέλου της Επιτροπής τα οποία αναφέρονται άλλοτε στην ARBED, άλλοτε στην TradeARBED και άλλοτε στις δύο εταιρίες), όσο και ως προς τις διαδικαστικές επόψεις. Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι η σύγχυση αυτή εξακολούθησε να υπάρχει μέχρι το στάδιο της έγγραφης διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου αφού, στην παράγραφο 1 της προσφυγής (σ. 3), η προσφεύγουσα εκθέτει ότι η ίδια (και όχι η TradeARBED) είχε απαντήσει στην ανακοίνωση των αιτιάσεων στις 3 Αυγούστου 1992 (ο ισχυρισμός αυτός, που χαρακτηρίστηκε ως “σφάλμα γραφίδος”, επανορθώθηκε με διορθωτικό του δικηγόρου της προσφεύγουσας στις 8 Απριλίου 1994).
- 99 Εν όψει της συγχύσεως αυτής, το Πρωτοδικείο φρονεί επίσης ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων περιήλθε κατ' ανάγκη στην εσωτερική σφαίρα της ARBED, ότι αυτή, ευθύς εξαρχής, θεώρησε ως δεδομένο ότι η Επιτροπή θα της καταλόγιζε την ευθύνη των συμπεριφορών της θυγατρικής της TradeARBED και, επομένως, δεν μπορούσε σοβαρά να θεωρεί ότι το ύψος του προστίμου το οποίο τελικά μπορούσε να οφείλει, ως επιχείρηση υποκείμενη στην απαγόρευση του άρθρου 65 της Συνθήκης, θα υπολογιζόταν σε σχέση μόνον προς τον κύκλο εργασιών της TradeARBED (βλ. επίσης την παράγραφο 12 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, που αναφέρει τον κύκλο εργασιών του ομίλου ARBED). Άλλωστε, έλαβε τη σχετική επιβεβαίωση με την αίτηση πληροφοριών ως προς τον δικό της κύκλο εργασιών.
- 100 Η ARBED, εξάλλου, είχε την ευκαιρία να προβάλει τις παρατηρήσεις της επί των αιτιάσεων της Επιτροπής κατά της TradeARBED, τόσο μέσω της θυγατρικής της όσο και με τη συμμετοχή στη διοικητική ακρόαση δύο μελών της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενων από ένα δικηγόρο ο οποίος, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στοιχεία του φακέλου, εκπροσωπούσε τις δύο ενδιαφερόμενες. Είχε επίσης την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του καταλογισμού της ευθύνης που σχεδίαζε η Επιτροπή, μετά την αίτηση πληροφοριών ως προς τον κύκλο εργασιών της. Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε

ήδη ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να ερμηνεύσει διαφορετικά αυτή την αίτηση παρά ως αντικατοπτρίζουσα την πρόθεση της Επιτροπής να της καταλογίσει την ευθύνη των ενεργειών της TradeARBED.

101 Εξάλλου, εν όψει όλων των εν προκειμένω περιστάσεων, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι το από 30 Ιουνίου 1992 έγγραφο του κ. Temple Lang, με το οποίο υπογραμμίστηκε ότι η ARBED δεν ήταν αποδέκτης της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της αρνήθηκε, γι' αυτόν τον λόγο, το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο, όσο λυπηρό και αν είναι, δεν προσέβαλε όντως τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας, η οποία άλλωστε δεν προέβαλε κανένα λόγο ακυρώσεως αντλούμενο ειδικά από μια τέτοια άρνηση.

102 Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο αυτών των ειδικών περιστάσεων στην προκειμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο εκτιμά, επομένως, ότι μια τέτοια παρατυπία δεν μπορεί να συνεπάγεται την [ακύρωση της επίδικης αποφάσεως] ως προς την προσφεύγουσα.»

17 Με τον πρώτο λόγο της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο απέρριψε εσφαλμένα τον λόγο της ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως τον οποίο θεμελιώνει στο γεγονός ότι, αφού είχε απευθύνει στην TradeARBED κοινοποίηση των αιτιάσεων με την οποία καταλόγιζε σ' αυτήν το σύνολο των αιτιάσεων, η Επιτροπή εξέδωσε την ανωτέρω απόφαση έναντι της αναιρεσείουσας, χωρίς προηγουμένως να την ενημερώσει ούτε ως προς την πρόθεση ούτε ως προς τους λόγους που, κατά την άποψή της, δικαιολογούσαν παρόμοια στάση και χωρίς να της παράσχει τη δυνατότητα να κάνει γνωστή την άποψή της επί της εν λόγω προθέσεως και της τυπικής αιτιολογήσεώς της.

18 Η Επιτροπή ζητεί την επικύρωση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Υπογραμμίζει ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε το ζήτημα αν το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα

δεν είχε ειδοποιηθεί τυπικώς και ρητώς περί της προθέσεως της Επιτροπής να τη θεωρήσει υπεύθυνη για τη συμπεριφορά της TradeARBED ήταν τέτοιας φύσεως ώστε να χαρακτηριστεί ως προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Μετά από εμπειροστατωμένη συλλογιστική, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αναιρεσείουσα ήταν σε θέση να αναπτύξει την άποψή της επί των όσων της καταλογίζονταν κατά την ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 19 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας σε κάθε διαδικασία δυνάμενη να καταλήξει στην επιβολή κυρώσεων, ιδίως δε προστίμων ή χρηματικών ποινών, αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου, η οποία πρέπει να τηρείται ακόμη και αν πρόκειται για διαδικασία διοικητικού χαρακτήρα (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 215, σκέψη 9).
- 20 Η ανωτέρω αρχή επιβάλλει ιδίως την υποχρέωση η κοινοποίηση των αιτιάσεων που απευθύνει η Επιτροπή σε επιχείρηση, έναντι της οποίας μελετά την επιβολή κυρώσεως λόγω παραβάσεως των κανόνων περί ανταγωνισμού, να περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία που βαρύνουν την εν λόγω επιχείρηση, όπως τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά, ο χαρακτηρισμός που τους αποδίδεται και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, ώστε η εν λόγω επιχείρηση να είναι σε θέση να προβάλει λυσιτελώς τα επιχειρήματά της στο πλαίσιο της κινηθείσας εις βάρος της διοικητικής διαδικασίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-71, σ. 397, σκέψη 26, της 3ης Ιουλίου 1991, C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-3359, σκέψη 29, και της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψη 135).
- 21 Ενόψει της σημασίας της, η κοινοποίηση των αιτιάσεων πρέπει να προσδιορίζει κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτησεως το νομικό πρόσωπο στο οποίο πρόκειται

ενδεχομένως να επιβληθούν πρόστιμα και να απευθύνεται προς αυτό (βλ. απόφαση της 16ης Μαρτίου 2000, C-395/96 P και C-396/96 P, Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-1365, σκέψεις 143 και 146).

- 22 Δεν αμφισβητείται ότι εν προκειμένω η κοινοποίηση των αιτιάσεων δεν διευκρίνιζε παρά τα πρόστιμα που μπορούσαν να επιβληθούν στην αναιρεσείουσα. Επί πλέον, όπως υπογράμμισε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, η αναιρεσείουσα δεν ήταν ο αποδέκτης της κοινοποιήσεως των αιτιάσεων και για τον λόγο αυτό δεν της αναγνωρίστηκε το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο.
- 23 Καίτοι δεν αμφισβητείται ότι η αναιρεσείουσα έλαβε γνώση της απευθυνθείσας στη θυγατρική της TradeARBED κοινοποιήσεως των αιτιάσεων και της συνέχειας που δόθηκε στην κινήσεια εις βάρος της δεύτερης διαδικασία, εκ του στοιχείου αυτού δεν μπορεί να συναχθεί ότι δεν παραβιάστηκαν τα δικαιώματα άμυνας της αναιρεσείουσας. Πράγματι, μέχρι την περάτωση της διοικητικής διαδικασίας, επικρατούσε σύγχυση ως προς το νομικό πρόσωπο στο οποίο επρόκειτο να επιβληθούν τα πρόστιμα, σύγχυση που μόνον μία νέα, νομοτύπως απευθυνόμενη προς την αναιρεσείουσα, κοινοποίηση των αιτιάσεων θα ήταν δυνατό να εξαλείψει.
- 24 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο συνήγαγε εσφαλμένως, στη σκέψη 102 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, από τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως ότι η μη κοινοποίηση των αιτιάσεων στην αναιρεσείουσα δεν ήταν ικανή να επαχθεί την ακύρωση τής, στο μέτρο που την αφορά, επίδικης αποφάσεως λόγω προσβολής των δικαιωμάτων της άμυνας.
- 25 Δεδομένου ότι ο πρώτος λόγος αναρρέσεως είναι βάσιμος, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να εξαφανιστεί, χωρίς να απαιτείται η εξέταση των λοιπών λόγων αναρρέσεως.

Επί της ουσίας της διαφοράς

- 26 Βάσει του άρθρου 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, αν η αίτηση αναιρέσεως κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου, οπότε μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να την κρίνει. Αυτό ισχύει εν προκειμένω.
- 27 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 19 έως 23 της παρούσας αποφάσεως, η ασκηθείσα αναίρεση είναι βάσιμη και η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί καθ' ό μέτρο αφορά την ανααιρεσίμουσα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 28 Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται επί της διαδικασίας αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου.
- 29 Η Επιτροπή ηττήθηκε στα πλαίσια της άμυνάς της και η ανααιρεσίμουσα ζήτησε την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα. Επιβάλλεται, συνεπώς, η καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα τόσο της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας όσο και της παρούσας δίκης.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Εξαφανίζει την απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T-137/94, ARBED κατά Επιτροπής.**
- 2) **Ακυρώνει την απόφαση 94/215/EKAX της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης EKAX όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφήρμοσαν ευρωπαϊοί παραγωγοί δοκών χάλυβα, καθό μέτρο αφορά την ARBED SA.**
- 3) **Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα τόσο της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας όσο και της παρούσας δίκης.**

Wathelet

Edward

La Pergola

Jann

von Bahr

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Οκτωβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

M. Wathelet